

2019

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SZTUMIE

Dokument został opracowany przez
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie

Sztum, kwiecień 2020

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Zgodnie z ww. ustawą pomoc społeczną określaną jest jako jedna z instytucji polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie**, kierując się brzmieniem ww. ustawy, **udzielił w 2019 roku pomocy i wsparcia 1020 osobom**, co stanowi niecałe 6% ogółu populacji Miasta i Gminy Sztum.

1. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA

W 2019 roku świadczenia zostały przyznane łącznie 678 osobom. Aż 40% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. W 2019 roku pomoc i wsparcie w formie świadczeń uzyskało 440 rodzin, zaś liczba osób w tych rodzinach wyniosła 1020.

Do najczęstszych powodów udzielania pomocy i wsparcia w 2019 roku należało **ubóstwo**. Z powodu ubóstwa z pomocy społecznej skorzystało 322 rodzin, co stanowi 47 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Jest ono zjawiskiem współwystępującym przy innych trudnych sytuacjach życiowych. Kolejną z przesłanek udzielania pomocy w 2019 roku była niepełnosprawność. W 2019 roku z powodu niepełnosprawności udzielono wsparcia 234 rodzinom (35% ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Wśród trzech głównych przyczyn, które były przesłankami do udzielenia pomocy w 2019 roku była również długotrwała i ciężka choroba (225 rodzin), która stanowiła 33 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Czwartą z najczęstszych przesłanek udzielania pomocy i wsparcia w 2019 roku, która plasuje się na miejscu wyższym aniżeli bezrobocie, jest bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

w 2019 roku z pomocy skorzystało 146 rodzin (22% ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Jako kolejne dysfunkcje warunkujące udzielaną w 2019 roku pomoc są: bezrobocie (98 rodzin), alkoholizm (52 rodziny), potrzeba ochrony macierzyństwa (37 rodzin), bezdomność (24 rodziny), trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego (20 rodzin), narkomania (7 rodziny), przemoc w rodzinie (5 rodzin), sieroctwo (2 rodziny), zdarzenie losowe (1 rodzina).

W 2019 roku świadczenia pieniężne zostały przyznane decyzją administracyjną 361 osobom (342 rodzinom), co stanowi 53 % ogółu świadczeniobiorców. Natomiast pomoc o charakterze niepieniężnym przyznana została 346 osobom (213 rodzinom), co stanowi 51% ogółu świadczeniobiorców.

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE PIENIĘŻNEJ

- a) **Zasiłek celowy.** W 2019 roku wydatkowano łącznie 145 971,76 zł na zasiłki celowe dla 264 świadczeniobiorców. Z puli wypłacanych zasiłków celowych 11% łącznej kwoty wydatkowane zostało na zasiłki celowe przyznawane w ramach Programu Wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”.
- b) **Zasiłek stały.** W 2019 roku ze świadczenia skorzystało 171 osób, na które wydatkowano łącznie 775 430,80 zł. Zdecydowana większość zasiłków stałych została wypłacona osobom samotnie gospodarującym, tj. 127 osobom (74% ogółu).
- c) **Zasiłek okresowy.** W 2019 roku ze świadczeń skorzystało 95 osób na łączną kwotę 72 649,50 zł. Główną przyczyną udzielanej w 2019 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie (38% świadczeniobiorców). Natomiast na drugim miejscu była długotrwała choroba, która była przesłanką do udzielenia pomocy 29 % świadczeniobiorców.

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE NIEPIENIĘŻNEJ

- a) **Posiłki.** W 2019 roku z posiłków, które w całości zostały przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, skorzystało 285 osób na łączną

kwotę 158 076,00 zł. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (92%).

- b) **Schronienie.** W 2019 roku ze schronienia skorzystało 13 osób, zaś koszt jego zapewnienia wyniósł 70 884,48zł.
- c) **Odpłatność za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej.** W 2019 roku gmina ponosiła odpłatność za 13 osób na łączną kwotę 446 657,54 zł.
- d) **Wsparcie finansowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.** Ze wsparcia w 2019 roku skorzystała 1 rodzina (5 osób) na kwotę 1 000,00 zł.
- e) **Sprawienie pogrzebu.** W 2019 roku sprawiono 4 pogrzeby, których łączny koszt wyniósł 7 300,00 zł.
- f) **Usługi opiekuńcze.** W 2019 roku usługi opiekuńcze zapewniono 56 osobom, z czego 11 osób zostało objętych ww. usługami w ramach projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Łączny koszt usług wyniósł 342 504,00 zł.
- g) **Specjalistyczne usługi opiekuńcze.** Świadczenie w 2019 roku ww. formy wsparcia możliwe było dzięki pozyskanym środkom unijnym w ramach projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. W 2019 roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objęto 10 osób, zaś koszt wynagrodzenia specjalistów wyniósł 52 028,39 zł.
- h) **Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.** Usługi w 2019 roku świadczone były dla 11 osób, natomiast ich koszt wyniósł 92 450,00 zł.
- i) **Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną (częściowo lub całkowicie) przyznane przez sąd.** W 2019 roku wynagrodzenie wypłacone zostało 5 osobom w łącznej kwocie 6 960,00 zł.
- j) **Ubezpieczenie zdrowotne.** W 2019 roku została wydatkowana kwota 65 865,84 zł na opłacenie składek ubezpieczenia zdrowotnego dla 161 osób niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.
- k) **Asystent rodziny.** W 2019 roku liczba asystentów rodziny wynosiła 3 osoby, zaś na wynagrodzenia asystentów rodziny wydatkowano łączną kwotę 78 625,08 zł.

- l) **Rodzina wspierająca.** W 2019 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum 3 rodziny pełniły funkcję rodziny wspierającej.
- m) **Odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.** W 2019 roku na odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej wydatkowano łącznie 222 946,71 zł.

2. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizuje na terenie Miasta i Gminy Sztum również zadania wynikające z:

- a) ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. W 2019 roku zostało wydanych 1513 decyzji dotyczących **świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów**. W roku 2019 wypłacono 32150 świadczeń na kwotę 6 327 366,39 zł oraz opłacono składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe na kwotę 267 321,66 zł i składkę na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 78 494,04 zł;
- b) ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. W 2019 roku wypłacono 29 231 **świadczeń wychowawczych „500+”** na łączną kwotę 14 549 464,15 zł;
- c) ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 2019 roku wypłacono 2485 **świadczeń z funduszu alimentacyjnego** na kwotę 958 809,15 zł;
- d) ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych. W 2019 roku wypłacono **dodatki mieszkaniowe** 340 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 761 169,00 zł;
- e) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne. W 2019 roku wypłacono zryczałtowane **dodatki energetyczne** 45 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 5 821,00 zł;
- f) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego **programu „Dobry start”**. W 2019 roku wypłacono 2 143 świadczenia na łączną kwotę 642 600 zł;

- g) ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o *Karcie Dużej Rodziny*. W 2019 roku wydano karty w formie tradycyjnej 914 osobom, zaś w formie elektronicznej wydano 268 kart.

3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

Do katalogu placówek funkcjonujących w ramach zasobów instytucjonalnych Miasta i Gminy Sztum w zakresie pomocy społecznej sklasyfikować można:

a) PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE SENIOROM

- *Rodzinny Dom Pomocy*. W 2019 roku w ww. placówce przebywało 9 osób. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 172 069,00 zł.
- *Klubu Senior+ „AMATOR”*. W 2019 roku do Klubu uczęszczało 51 osób starszych, zaś roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 143 249,45 zł.
- *Dzienny Ośrodek Wsparcia w Czerninie*. W 2019 roku w Dziennym Ośrodku Wsparcia przebywało 15 osób. Natomiast koszt prowadzenia i utrzymania ww. placówki wyniósł 289 017,12 zł.

b) PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

- *Środowiskowy Dom Samopomocy w Czerninie*. W 2019 roku ze wsparcia skorzystało 21 osób. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki w 2019 roku wyniósł 439 401,17 zł.

c) PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM NALEŻĄCYM DO GRUPY PODWYŻSZONEGO RYZYKA SOCJALNEGO

- *Klub integracji społecznej*. W 2019 roku wsparcie w ramach Klubu oferowane było dla 7 osób, zaś koszt jego prowadzenia wyniósł 3 650,00zł;
- *Schroniska dla osób bezdomnych*. W 2019 roku, na podstawie podpisanej umowy, skierowano bezdomne osoby do schroniska w Pogorzałej Wsi. Łącznie w 2019 roku skierowano do schronisk 13 osób bezdomnych, zaś koszt ich pobytu w schroniskach wyniósł 70 884,48 zł.

d) PUNKTY KONSULTACYJNE

- **Punkt Konsultacyjny Krokus w Sztumie** działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie, opisano w części dot. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum.
- **Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego.** Punkt powstał w ramach projektu partnerskiego pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020. W 2019 roku świadczone zindywidualizowane wsparcie prawnika (14 porad), psychologa (21 porad), terapeuty (24 porady) oraz mediatora (14 porad). Ogółem w roku 2019 ww. specjaliści udzielili 73 porady, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 15 150,00 zł.
- **Punkt Konsultacyjny dla Seniorów i Osób z Niepełnosprawnościami.** Punkt powstał w ramach projektu partnerskiego pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020. W 2019 roku świadczone zindywidualizowane wsparcie prawnika (22 porady) i psychologa (280 porad). Ogółem w roku 2019 ww. specjaliści udzielili 302 porady, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 23 163,00 zł.

4. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2019 roku stanowiło 29 pracowników.

Zmiana organizacyjna w zakresie Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie pozwoliła na skuteczną realizację ww. zadań. Powyższe możliwe było dzięki realizowanemu od miesiąca marca 2018 roku projektowi pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie” współfinansowanemu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy,

gospodarki i edukacji - Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Projekt realizowany był do sierpnia 2019 roku, natomiast od września 2019 rozpoczęła się jego trwałość.

Głównym celem projektu była poprawa obsługi osób zgłaszających się do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie poprzez wdrożenie w jednostce usprawnień funkcjonalnych oraz organizacyjnych polegających na oddzieleniu pracy administracyjnej od pracy socjalnej oraz usług socjalnych. W wyniku powyższego od miesiąca lipca 2018 roku w Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie zadania w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej realizowane są przez 4 zespoły:

- a) Zespół ds. pierwszego kontaktu,
- b) Zespół ds. pracy socjalnej,
- c) Zespół ds. usług socjalnych,
- d) Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną,

Ponadto pracownicy ww. zespołów w 2019 roku uczestniczyli w licznych szkoleniach doskonalących kompetencje i umiejętności niezbędne do wykonywanej pracy oraz zdolności interpersonalne, a także otrzymali wsparcie w formie superwizji. Całkowita wartość projektu wynosi 255 394,12 zł, zaś poziom dofinansowania projektu wynosi 100%.

5. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W roku 2019 na realizację zadań własnych gminy oraz zleconych jej do realizacji Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł wydatki w łącznej kwocie 29 245 485,13 zł, co stanowiło 97,0 % planu rocznego. W ramach tej kwoty na realizację zadań własnych wydatkowano kwotę 5 487 781,20 zł (87,8 % planu rocznego), natomiast na realizację zadań zleconych 23 757 703,93 zł (99,4 % planu).

6. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2019 roku podejmował wszechstronne działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb zgłaszanych przez odbiorców wsparcia i pomocy społecznej, a także środowiska lokalnego. W związku z powyższym w 2019 roku zrealizowano szereg projektów i przedsięwzięć, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Sztum.

- a) W okresie od października 2015 r. do września 2020 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizuje działania w ramach trwałości projekt pn. **„Większe perspektywy, pewny sukces. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Mieście i Gminie Sztum”** w ramach działania 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - elInclusion”, Oś priorytetowa 8. Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Głównym celem projektu jest przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia cyfrowego mieszkańców Miasta i Gminy Sztum. W 2019 roku zapewniony został dostęp do Internetu szerokopasmowego wraz z dostawą i montażem sprzętu sieciowego dla 120 zestawów komputerowych w 45 lokalizacjach (30 gospodarstw domowych i 15 jednostek podległych Miastu i Gminie Sztum) oraz usługa serwisu sprzętu komputerowego dla 129 zestawów komputerowych w 47 lokalizacjach (30 gospodarstw domowych i 17 jednostek podległych Miastu i Gminie Sztum).
- b) Krokiem w kierunku wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich integracji ze społecznością lokalną była realizacja zadania pn. **„JESTEŚMY niewIDZIALNI WŚRÓD WAS”**. W ramach zadania podjęto w środowisku lokalnym m.in. działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym dotyczące specyfiki zaburzeń psychicznych, zorganizowana została kampania pod nazwą „Jesteśmy wśród WAS” oraz szereg działań prowadzących do integracji osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym, a także działania mające na celu aktywizację społeczną, psychiczną oraz fizyczną osób z zaburzeniami psychicznymi. Całkowita wartość zadania wyniosła 60 133,12 zł, z czego 12 047,73 zł stanowił wkład własny.

- c) W 2018 r. podpisana została umowa na realizację partnerskiego **projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum”** ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 6 Integracja, Działania 6.2. Usługi społeczne, Poddziałania 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Partnerstwo zawiązane pomiędzy Miastem i Gminą Sztum, w imieniu którego działa Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, a Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” i Spółdzielnią Socjalną „Iskra” pozwoliło na objęcie kompleksowym wsparciem 131 zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym osób z terenu Miasta i Gminy Sztum. W okresie od kwietnia 2018 r. do czerwca 2020 r. rodziny, seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami mają możliwość skorzystania z szerokiego wachlarza usług, co pozwoliło na zwiększenie liczby trwałych miejsc świadczenia usług społecznych. W 2019 r. wsparciem objętych zostało łącznie 150 osób. Całkowita wartość projektu wynosi 1 388 988,24 zł, z czego wkład własny stanowi 69 449,41 zł. W 2019 r. wydatkowo 710 194,34 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 656 913,94 zł.
- d) Od października 2016 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie bierze udział w akcji pn. **„Koperta Życia”**, której celem jest zwiększenie bezpieczeństwa udzielenia prawidłowej pomocy lekarskiej w nagłych przypadkach. Seniorzy otrzymują specjalnie przygotowane koperty, w których zapisane są ich dane osobowe oraz najważniejsze informacje o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki oraz kontakt do osób najbliższych. Koperty dostarczane są nieodpłatnie, a o „Kopercie życia” poinformowani są m.in. ratownicy medyczni w Sztumie. Do 31.12.2019 r. wydanych zostało łącznie 166 pakietów.
- e) W 2019 roku pozyskano również środki w ramach resortowego Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. **„Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019**. Dzięki realizowanemu zadaniu rodzice i opiekunowie osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności otrzymali bezpłatne wsparcie w codziennym trudzie sprawowania opieki w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania lub w ośrodku wsparcia albo pobytu całodobowego w ośrodku wsparcia. Program ten realizowany był od miesiąca października 2019 r. do grudnia 2019 r. Wsparciem objętych zostało 10 osób

(w miejscu zamieszkania 5 osób, w dziennym ośrodku wsparcia 2 osoby i 3 osoby otrzymały wsparcie w formie całodobowej). Koszt realizacji Programu wyniósł 29 040,00 zł, z czego dofinansowanie ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych stanowiło kwotę 23 232,00 zł, zaś wkład własny Miasta i Gminy Sztum – 5 808,00 zł.

- f) Od października 2010 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy Sztum realizuje projekt pn. **„Kawa dla seniora”**. Projekt zachęca osoby powyżej 60 roku życia do wyjścia z domu, spotkań ze znajomymi oraz integracji ze społecznością lokalną. Spotkania przy kawie czy herbacie są miłą odmianą od codziennego życia. Seniorzy na podstawie dowodu osobistego otrzymują w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie zaproszenie/bon na kawę/herbatę za symboliczną złotówkę, z których mogą skorzystać w lokalach biorących udział w projekcie. Do dnia 31.12.2019 r. z zaproszenia skorzystało 206 osób.
- g) W 2019 roku pozyskano środki finansowe na wsparcie finansowania realizacji oferty **Klubu Senior+ „Amator”**. Głównym celem podejmowanych działań było zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów. Całkowita wartość zadania wyniosła 143 249,45 zł, z czego kwota 56 124,95 zł stanowiła kwotę dotacji.
- h) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w miesiącu grudniu 2019 roku realizował **projekt socjalny pn. Młodość Bez Uzależnień i Przemocy**. Projekt miał charakter profilaktyczny. Jego nadrzędnym celem było zmniejszenie ryzyka wystąpienia szeroko rozumianych szkód związanych z uzależnieniami oraz dostarczenie uczniom podstawowej wiedzy dotyczącej środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych, a także uświadomienie uczestnikom wartości i sposobów prowadzenia zdrowego stylu życia. W projekcie adresowanym do 12 klas szóstych szkół podstawowych z terenu Miasta i Gminy Sztum udział wzięło 180 osób. Całkowita wartość projektu wyniosła 2 400,00 zł, która w całości została sfinansowana w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum.
- i) Ponadto, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w okresie od marca 2018 r. do sierpnia 2019 r. realizował projekt pn. **„Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna – wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy**

- Społecznej w Sztumie*” ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś 35 priorytetowa: II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, który opisany został w części dotyczącej kadry Ośrodka.
- j) Od miesiąca listopada 2014 roku Miasto i Gmina Sztum, za pośrednictwem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, oferuje świadczenie usługi zapewniającej mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum telefoniczną opiekę domową tzw. **Teleopiekę** zwaną również „Guzikiem Życia”. Ponadto, w ramach projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP 2014-2020, seniorzy w 2019 roku mieli również możliwość skorzystania z usługi całodobowego monitoringu w miejscu zamieszkania, tzw. Telemedycyny. Z usług zapewniających nowoczesną i innowacyjną opiekę łącznie w 2019 roku skorzystały 24 osoby.
- k) Od stycznia 2019 do października 2019 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował wsparcie na rzecz osób niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania w formie **animatora osoby niepełnosprawnej**. W ramach środków własnych udzielono wsparcia 2 osobom (w tym jedna ze znacznym stopniem niepełnosprawności i jedna z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności), zaś koszt świadczonej usługi wyniósł 14 026,00 zł.
- l) Od miesiąca listopada 2019 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie rozpoczął realizację resortowego Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „**Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej**” – edycja 2019-2020. Program ten jest kontynuacją realizowanego do tej pory wsparcia w formie animatora osoby niepełnosprawnej dla 2 osób. Zakres wsparcia polega przede wszystkim na pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Koszt realizacji Programu w 2019 roku wyniósł 2 714,50 zł i został w całości zrefundowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

7. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA

W zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2019 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie udzielił wsparcia lub powierzył realizację zadań publicznych m.in. takim organizacjom jak:

- Parafia Rzymskokatolicka Św. Anny w Sztumie – nazwa zadania „Zorganizowanie wigilii dla ok. 200 osób samotnych, bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy Sztum,„ – kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 11 000,00 zł, kwota wykorzystana 11 000,00 zł. Celem spotkania była integracja osób samotnych, bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy Sztum ze środowiskiem społecznym. W spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele samorządu gminnego oraz przedstawiciele innych instytucji działających na rzecz ww. grup społecznych.
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie - nazwa zadania „Dzienny ośrodek wsparcia darem serca dla potrzebujących” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania 88 396,80 zł, kwota wykorzystana 87 660,16 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu ośrodka wsparcia w Czerninie dla 10 osób starszych (w wieku 60 lat i więcej) zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Sztum. Celem zadania było podniesienie jakości i różnorodności usług społecznych dla osób powyżej 60 roku życia, czego rezultatem była poprawa jakości życia tych osób.
- Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski – nazwa zadania: „Niewidomy Turysta Zwiedza Toruń” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 000,00 zł. Celem zadania było zwiększenie aktywności i zaradności niewidomych i słabowidzących osób oraz aktywne uczestniczenie dzieci i młodzieży słabowidzących w spotkaniu integracyjnym tj. zorganizowanie wycieczki dla 47 osób niewidomych i słabowidzących do Torunia.
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Zarząd Rejonowy Sztum – nazwa zadania- „Integracja osób niepełnosprawnych, emerytów, rencistów i inwalidów: I- Grill, II – Spotkanie opłatkowe” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania,

która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 000,00 zł. Realizacja zadania polegała na zorganizowaniu w dniu 12.06.2019 r. grilla, w którym uczestniczyło 58 osób oraz spotkania opłatkowego w dniu 12.12.2019 r., w którym uczestniczyło 45 osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych mieszkańców Miasta i Gminy Sztum wraz z lokalnymi przedstawicielami samorządu gminnego i powiatowego.

- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie - nazwa zadania - „Specjalistyczne usługi opiekuńcze wsparciem dla chorego z zaburzeniami psychicznymi” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji 97 450,00 zł. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są zadaniem zleconym gminie, cała kwota dotacji pochodziła ze środków przyznanych przez Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku. Celem zadania było zwiększenie samodzielności psychicznej, fizycznej oraz społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi w życiu codziennym.
- Stowarzyszenie „Do życia przez życie” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Uśnicach - nazwa zadania „Prowadzenie na terenie Gminy Sztum Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących zaburzenia czynności psychicznych” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 439 401,17 zł, która została w całości wykorzystana. Nadrzędnym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie jest zapewnienie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi, które mają trudności w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem. Ponadto rezultatem podejmowanych działań względem osób z zaburzeniami psychicznymi jest zapobieganie ich izolacji społecznej i dyskryminacji, rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień, a także wzrost stopnia ich samodzielności i zaradności życiowej.
- Fundacja „Przystań” w Pogorzalej Wsi - nazwa zadania „Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 70 884,48 zł, która została w całości wykorzystana. Głównym celem zadania było zapewnienie całonocnego pobytu i jednego ciepłego posiłku dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum.

- Stowarzyszenie na rzecz wspierania aktywności seniorów "LABUNTUR ANNI" – nazwa zadania „Dzień Seniora – 2019”- kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana - 2 000,00 zł. Głównym celem projektu była integracja środowiska senioralnego w Mieście i Gminie Sztum, w tym również ochrona i promocja zdrowia, poprzez organizację Dnia Seniora.
- Stowarzyszenie na rzecz wspierania aktywności seniorów "LABUNTUR ANNI"- nazwa zadania „Prowadzenie Klubu Senior+ AMATOR”- kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 59.601,00 zł, kwota wykorzystana 58 970,45 zł. Zadanie polegało na udostępnieniu infrastruktury oraz organizacji zajęć pozwalających seniorom na aktywne spędzanie czasu wolnego, a także zaktywizowanie i zaangażowanie ich w działania na rzecz środowiska lokalnego. Jednocześnie działalność Klubu Senior+ „AMATOR” polega na motywowaniu seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontarystycznych na rzecz innych.

Natomiast w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2019 roku powierzył realizację zadań publicznych m.in. takim organizacjom jak:

- Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Oświatowo-Wychowawczych im. Teresy Kras w Lublinie – nazwa zadania Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych lub ubogich z terenu Miasta i Gminy Sztum z realizacją programu profilaktyki uzależnień i przemocy - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 30.000,00 zł. Celem głównym zadania było kształtowanie osobowości i wspieranie wszechstronnego rozwoju młodego człowieka oraz przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom społecznym, w tym profilaktyka uzależnień i przemocy. Ponadto realizacja ww. zadania miała na celu ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie kompetencji interpersonalnych.
- Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób

uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 13.000,00 zł. W ramach zadania Stowarzyszenie zorganizowało dwa wyjazdy i spotkanie andrzejkowe, które miały na celu kształtowanie pozytywnych postaw pozwalających na pozostanie w abstynencji, a także integrację wewnątrzrodzinną. Rezultatem działania było zorganizowanie następujących działań: wyjazd terapeutyczno-integracyjny do miejscowości Przebrno dla osób uzależnionych i ich rodzin, wyjazd na XXVII Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe do Lichenia oraz zabawa andrzejkowa. Stowarzyszenie również otrzymane środki przeznaczyło na prowadzenie Klubu Abstynenta – miejsce spotkań osób uzależnionych i współuzależnionych, gdzie odbywają się różnego rodzaju rozmowy oraz spotkania z udziałem terapeuty ds. uzależnienia od alkoholu. We wszystkich działaniach organizowanych przez Stowarzyszenie w 2019 roku udział wzięło 130 osób.

- Parafia Rzymskokatolicka św. Anny w Sztumie - nazwa zadania Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 1 000,00 zł. W ramach zadania zorganizowano pieszą wycieczkę na Jasną Górę. W trakcie trwania pielgrzymki zostały przeprowadzone 3 konferencje o tematyce uzależnień, zdrowego stylu życia oraz pomocy osobom uzależnionym. W pielgrzymce uczestniczyło 40 osób.
- Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania Propagowanie idei trzeźwościowych na terenie Miasta i Gminy Sztum poprzez organizację „Dnia Trzeźwości” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 3 000,00 zł. W ramach ww. zadania Stowarzyszenie zorganizowało w dniu 21.09.2019 roku Dzień Trzeźwości. Rezultatem działania było podniesienie ogólnej, społecznej wiedzy w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz poznanie celów i działań środowisk abstynenckich. Dzień Trzeźwości ukazał zebranym, że bez alkoholu bądź innego rodzaju używek można promować zdrowy, aktywny styl życia i przy okazji dobrze się bawić. Podczas trwania festynu można było skorzystać z Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, gdzie porad udzielali terapeuta ds. uzależnień i przemocy oraz prawnik. Ponadto w trakcie festynu

zorganizowano wiele konkurencji sportowych w różnych kategoriach wiekowych np. warcaby, rzut lotkami do tarczy, ringo dla dzieci, rzut piłką do kosza, rzut kulą oraz konkurs rysunkowy dla najmłodszych. W festynie udział wzięło 64 mieszkańców Miasta i Gminy Sztum.

- Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Zantyr” w Sztumie - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2013-2003) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Miasta Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 44 200,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu pozalekcyjnych zajęć sportowych w różnorodnych formach dla 260 dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum, w szczególności z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte w zakresie podniesienia poziomu sprawności zdrowotnej i umysłowej dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach pozalekcyjnych, a także promowania zdrowego stylu życia wśród dzieci, zapobieganie agresji i przemocy oraz zwiększenie wiedzy dot. uzależnień i przemocy.
- Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2013-2003) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Miasta Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 7 800,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów w piłkę nożną, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum. W zadaniu udział wzięło 220 osób. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte poprzez rozwój sprawności fizycznej, naukę koleżeństwa oraz nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- Klub Sportowy Czernin - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2013-2003) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Gminy Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 18 000,00 zł. Zadanie polegało

na prowadzeniu treningów w piłkę nożną, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum. W ww. zajęciach udział wzięło 110 osób. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte poprzez zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, zwiększenie wiedzy uczestników na temat wpływu alkoholu na zdrowie oraz zapoznanie uczestników z pojęciami alkoholu, przemocy i środków psychoaktywnych. Spotkania profilaktyczne odbywały się w formie pogadań i rozmów indywidualnych.

- Regionalne Stowarzyszenie Prometeusz Zajezierze - nazwa zadania Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 8 500,00 zł. W ramach zadania przeprowadzono: zajęcia profilaktyczno-edukacyjne, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z malowania figurek, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z tworzenia gry planszowej, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z uczestnictwa w sesjach PRG, całonocne spotkanie z grami planszowymi tzw. Noce z grami planszowymi. Zakładane cele i rezultaty zostały osiągnięte m.in. upowszechniono zdrowy styl życia wolny od przemocy i uzależnień, dzieci i młodzież uczestniczyli w różnych formach aktywności społecznej, zwiększono wiedzę i umiejętności w radzeniu sobie z problemami uzależnienia. W zajęciach wzięło udział 60 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 roku życia.
- Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 5 000,00 zł. Zadanie polegało na zorganizowaniu dwóch wycieczek (piesza, rowerowa) do Agroturystyki Klimbergowice w Sztumskiej Wsi. Podczas zadania zostały zorganizowane zajęcia z tematyki uzależnień i przemocy a także zajęcia na świeżym powietrzu, gra w piłkę nożną i piłkę siatkową oraz ognisko. Zakładane cele i rezultaty zostały osiągnięte tj. zagospodarowano wolny czas, rozwijano ogólną sprawność fizyczną, zwiększono świadomość dzieci dotyczącą potrzeby czynnego

wypoczynku, poruszane były tematy uzależnień i przemocy, zapoznano z głównymi przyczynami sięgania po alkohol, używki oraz ze skutkami z tym związanymi, kształtowano postawę zdrowej rywalizacji. W zajęciach wzięło udział 80 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 roku życia.

- Stowarzyszenie Monar w Malborku – nazwa zadania Wspieranie programów profilaktycznych adresowanych do osób uzależnionych od środków odurzających lub substancji psychotropowych i ich rodzin – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 10 000,00 zł. W ramach zadania prowadzone były spotkania indywidualne i grupowe poprzez poradnictwo dla osób zagrożonych narkomanią, uzależnionych oraz prowadzono grupy motywacyjne, grupy wsparcia. Ponadto prowadzone było poradnictwo dla osób współuzależnionych i zainteresowanych przeciwdziałaniem narkomanii wśród swoich bliskich i znajomych. W ww. spotkaniach uczestniczyły 33 osoby. Zakładane cele zostały zrealizowane tj. zmniejszyła się liczba osób zażywających różnego rodzaju używki i uzależnionych, a także zwiększyła się świadomość zagrożeń związanych z zażywaniem środków odurzających.

8. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA I GMINY SZTUM, A TAKŻE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Na terenie Miasta i Gminy Sztum działa od 2013 roku *Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie*, która realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. W skład Komisji wchodzi 7 osób, w tym m.in. przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, Komendy Powiatowej Policji w Sztumie, Stowarzyszenia Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie, Sądu Rejonowego w Kwidzynie czy Grupy AA „Nadzieja” w Sztumie. W 2019 roku odbyło się 76 posiedzeń, w tym 15 posiedzeń grupowych. Na 61 posiedzeniach Komisji

uczestniczyło 28 osób na 40 zaproszonych, których motywowano do abstynencji i leczenia nałogu.

Natomiast od 2016 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum funkcjonuje również **Gminny Zespół Interdyscyplinarny**. Celem współpracy interdyscyplinarnej w ramach powołanego Zespołu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. W 2019 roku odbyły się 4 posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 1 posiedzenie wyjazdowe do Zakładu Karnego Nr 1 w Grudziądzu. Ponadto Zespół powołuje grupy robocze w celu podjęcia działań zmierzających do zweryfikowania pozyskanych informacji oraz zaproponowania działań na rzecz pozytywnej zmiany sytuacji rodzinnej. Na spotkania grup roboczych stawiali się sprawcy, jak i ofiary przemocy. W 2019 roku w 255 posiedzeniach grup roboczych brali udział pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, pedagodzy szkolni, dzielnicowi, psycholog oraz kuratorzy zawodowi. W roku 2019 roku wszczęto 76 procedur „Niebieskie Karty”, zaś zakończono 54.

W ramach współpracy z innymi podmiotami w miesiącu listopadzie 2019 roku w Sztumskim Centrum Kultury po raz piąty odbyły się **„Sztumskie Spotkania Profilaktyczne – Krokusy 2019”** pod patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Sztum. Spotkanie stanowiło kontynuację organizowanych od roku 2012 przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie spotkań profilaktycznych, tj. w 2012 roku konferencji pn. „Stop przemocy w rodzinie w Mieście i Gminie Sztum”, w 2013 roku konferencji „Przemocy mówimy nie”, w 2014 roku Kampanii „Biała wstążka” oraz w latach 2015-2018 „Sztumskie Spotkania Profilaktyczne – Krokusy”. Wszyscy obecni przedstawiciele płci męskiej przypięli sobie białe wstążki jako znak osobistej deklaracji dla NIE co do przemocy wobec kobiet. Zasadniczym punktem spotkania był występ RYMcerzy czyli Bęsia i Dj Yonasa, którzy przedstawili projekt pn. Nie Zmarnuj Swojego Życia. Podczas spotkania raperzy podzielili się swoim doświadczeniem życiowym oraz walką z nałogami, przekazali treści profilaktyczne oraz muzykę hip-hopową. Ponadto podczas spotkania ogłoszono wyniki konkursu na spot/film przeciwko przemocy w rodzinie. Do konkursu przystąpiły 3 szkoły, które przygotowały 4 filmy/spoty, tj. Szkoła Podstawowa Nr 2 w Sztumie-2 spoty, Zespół Szkół w Czerninie i Zespół Szkół Zawodowych w Barlewickach.

W 2019 roku po raz piąty odbył się *Sztumski Głos Profilaktyki*. Celem akcji była integracja mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w działaniach na rzecz bezpieczeństwa publicznego oraz spotkanie się ludzi pomocnych dla innych, potrafiących wspólnie działać, by chronić dzieci i młodzież przed uzależnieniami. Wszystko po to, aby narkotyki, alkohol i przemoc nie zabierały wolności życia dzieciom i osobom dorosłym. Do akcji poprzez wykonanie gestu bicia serca tzw. „Zrywu Wolnych Serc” przyłączyły się placówki oświatowe z terenu Miasta i Gminy Sztum, tj. Szkoła Podstawowa Nr 2 w Sztumie, Szkoła Podstawowa Nr 1 w Sztumie, Zespół Szkół w Gościszewie, Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi, Zespół Szkół w Czerninie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Uśnicach, Środowiskowy Dom Samopomocy w Czerninie oraz Stowarzyszenie „Dar Serca” w Czerninie. O godzinie 12.00 przez 60 sekund został wykonany również gest bicia serc tzw. „Zryw Wolnych Serc”, następnie odśpiewano hymn pn. „Nie wracajmy jeszcze na ziemię” oraz wypuszczono do nieba czerwone balony w kształcie serc stanowiące symbol akcji. Wydarzenie było doskonałą okazją do tego, aby uświadomić wszystkim negatywne konsekwencje nałogów.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie w 2019 roku również po raz czwarty włączyli się w obchody *Sztumskiego Światowego Dnia FAS*. Uczestnicy akcji ubrani w żółte koszulki z napisem „Woda-tak. Alkohol – nie. Kampania STOP FAS” rozdawali ulotki oraz informowali o skutkach picia alkoholu w ciąży w placówkach szkolnych na terenie Miasta i Gminy Sztum oraz w Poradni dla Kobiet Femina w Sztumie. Światowy Dzień FAS jest swoistą kampanią, która ma na celu uświadomić nie tylko kobiety w ciąży, ale całe społeczeństwo, jakie zagrożenia niesie ze sobą spożywanie alkoholu w ciąży.

Ponadto Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2019 roku aktywnie włączył się w obchody *Międzynarodowego Dnia Bez Przemocy*. Pracownicy socjalni wraz z dzielnicowym Komendy Powiatowej Policji w Sztumie w dniu 2 października 2019 roku rozdawali mężczyznom z terenu Miasta Sztum białe wstążki jako symbol sprzeciwu wobec stosowanej przemocy.

Inną formą wsparcia oferowaną również przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie jest **terapia rodzin**. Skierowana jest ona do rodzin, w których występuje problem alkoholowy. W ramach ww. formy wsparcia usługi świadczone są w miejscu zamieszkania przez psychologa, asystenta rodziny oraz terapeuty ds. uzależnień. W 2019 roku wsparciem objęte były 4 rodziny, tj. o 1 rodzinę więcej w porównaniu do 2018 roku. Trzy rodziny zostały objęte wsparciem specjalistów w okresie luty-październik 2019 roku, natomiast jedna rodzina w okresie lipiec-październik 2019 roku. Efektami pracy ww. specjalistów było m.in. przekazanie rodzinom wiedzy dotyczącej prawidłowego stymulowania rozwoju dzieci przy jednoczesnym zachowaniu zasad bezpieczeństwa, dbałości o ich zdrowie fizyczne i psychiczne, poznanie różnych sposobów spędzania wolnego czasu z dziećmi, nabycie umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego i gospodarowania budżetem domowym oraz wiedzy na temat współuzależnienia. Jednocześnie praca terapeutyczna oraz uczenie asertywnych zachowań abstynenckich efektywnie przyczyniły się do ograniczenia spożywania alkoholu przez osoby uzależnione biorące udział w terapii rodzin.

9. WNIOSKI, POTRZEBY I REKOMENDACJE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna jest jednym z najważniejszych ogniw polityki społecznej, gdyż skierowana jest do osób zagrożonych i wykluczonych społecznie. Odbiorcami oferowanego wsparcia i pomocy są osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji egzystencjalnej i nie posiadają zasobów, możliwości czy umiejętności samodzielnego ich przezwyciężenia. Dokonana za 2019 rok analiza pokazuje, iż pomimo niewielkiego spadku liczby świadczeniobiorców, osoby i rodziny z terenu Miasta i Gminy Sztum korzystające z pomocy społecznej wymagają intensywniejszego i wielowymiarowego wsparcia. W związku z powyższym odpowiedzią na istniejące i pojawiające się potrzeby jest ciągłe dążenie do zwiększania i poszerzania wachlarza oferowanego wsparcia pozwalającego z jednej strony na zabezpieczenie podstawowych potrzeb mieszkańców Miasta i Gminy Sztum, a z drugiej na ich usamodzielnianie w codziennym funkcjonowaniu.

Na podstawie dokonanej analizy za 2019 rok do najważniejszych wniosków i rekomendacji należą:

- W Mieście i Gminie Sztum w 2019 roku przyznano świadczenia 678 osobom (spadek o 2 % w stosunku do 2018 roku). **Świadczenie z pomocy społecznej** w 2019 roku przyznano 440 rodzinom, które liczyły 1020 osób. Aż 40% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. Jednocześnie w 2019 roku z pomocy w formie pieniężnej skorzystało 53% świadczeniobiorców, zaś w formie niepieniężnej 51%. W związku z dominującą liczbą osób korzystających długotrwale z pomocy społecznej oraz mając na uwadze przesłanki jej udzielania (tj. ubóstwo czy niepełnosprawność) należy zabezpieczyć środki finansowe na pomoc materialną i niematerialną kierowaną do grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
- W 2019 roku **najczęstszymi przyczynami udzielania pomocy i wsparcia** były ubóstwo, niepełnosprawność oraz długotrwała i ciężka choroba, analogicznie do 2018 roku. Zauważyć należy, że od 2018 roku wzrosła liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu ubóstwa (o 2 %, tj. 6 osób), z tytułu niepełnosprawności (o 2%, tj. 4 osoby) oraz największy wzrost z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby (o 36%, tj. o 60 osób). Powyższe dane jednoznacznie wskazują na zmieniający się kierunek działań w zakresie pomocy i wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Powyższe skorelowane jest z zachodzącymi zmianami demograficznymi, tj. starzeniem się społeczeństwa. Jednocześnie kolejną przyczyną korzystania z pomocy w 2019 roku była nadal bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (wzrost o 10%, tj. 13 osób). Natomiast z powodu bezrobocia w 2019 roku skorzystało z pomocy o 17 osób mniej w porównaniu do 2018 roku, co skorelowane jest z poprawą sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz notowanym spadkiem osób bezrobotnych. Wobec powyższego konieczne jest zintensyfikowanie działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, adresowanych do osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych.
- Osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób przyznawane były **usługi**. W 2019 roku usługi opiekuńcze zapewniono

56 osobom (o 8 osób więcej w porównaniu do 2018 roku), zaś ich koszt w porównaniu do 2018 roku wzrósł o 43%. Analogiczna sytuacja dotyczy przyznawanych specjalistycznych usług opiekuńczych (wzrost liczby osób korzystających o 5 oraz wysokości poniesionych wydatków o 73%). Ponadto w 2019 roku realizowano wsparcia dla osób o szczególnych potrzebach, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, którym objęto o 1 osobę więcej w porównaniu do 2018 roku. Powyższe wskazuje na konieczność dalszego zabezpieczenia potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w formie usług w miejscu zamieszkania oraz zwiększenie puli środków finansowych przeznaczonych na wyżej wymieniony cel.

- W 2019 roku przyznano łącznie 361 świadczeń w formie pieniężnej, tj. zasiłki stałe, okresowe i celowe (o 40% mniej w stosunku do 2018 roku). Przedstawiona w sprawozdaniu analiza wskazuje, iż priorytetową potrzebą, która była zaspokajana przez instytucje pomocy społecznej w 2019 roku, była wypłata środków finansowych z przeznaczeniem na zakup ciepłego posiłku oraz artykułów spożywczych. Natomiast pomoc w formie zasiłków stałych objęła w zdecydowanej większości osoby samotnie gospodarujące (74%). Ponadto główną przyczyną udzielanej w 2019 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż pomoc w formie pieniężnej kierowana jest do osób znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji finansowej, zaś prognozy wskazują na konieczność zwiększenia zabezpieczenia w kolejnych latach środków na wypłatę zasiłków celowych i okresowych.
- Wsparciem w formie niepieniężnej w 2019 roku objęto łącznie 346 osób. Liczba ta była o 9% mniejsza w stosunku do 2018 roku. Najczęstszą formą udzielanej pomocy niepieniężnej były posiłki (42% świadczeniobiorców), które w całości zostały przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (92%). Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż w znacznej mierze formy niepieniężne kierowane są do rodzin, m.in. w formie wsparcia asystenta rodziny czy rodziny wspierającej. Powyższe warunkowane jest również klasyfikacją przyczyn udzielanej pomocy, tj. dysfunkcjami rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, które wyznaczają kierunek

podejmowanych działań. Natomiast forma wsparcia w zakresie asystenta rodziny trwale wpisuje się w zasoby kadrowe Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie.

- W 2019 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował również **zadania zlecone gminie** w formie świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego 500+, świadczenia „Dobry start” oraz funduszu alimentacyjnego. W 2019 roku nastąpił 4,5% wzrost wypłacanych świadczeń w stosunku do roku 2018. Główną przyczyną tego wzrostu jest waloryzacja świadczenia pielęgnacyjnego z kwoty 1477 zł obowiązującej w 2018 r. na kwotę 1583 zł oraz ustawowa podwyżka zasiłku pielęgnacyjnego. Natomiast kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych 500+ w porównaniu z rokiem 2018 również wzrosła o 30%. W przeciwieństwie do powyższego widoczna jest tendencja spadkowa w ilości oraz kwocie wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ponadto w 2019 roku nastąpił znaczny wzrost liczby przyznanych **Kart Dużej Rodziny** w związku z obowiązującą od 01.01.2019 r. zmianą regulacji prawnej w zakresie osób uprawnionych, tj. uzyskanie prawa do otrzymania Karty Dużej Rodziny również przez rodziców mających w przeszłości na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Oznacza to, że rodzice, którzy mają już pełnoletnie dzieci mogą od stycznia 2019 roku wnioskować o ww. kartę.
- W Mieście i Gminie Sztum w roku 2019 funkcjonowało łącznie 10 placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej (analogicznie do 2018 roku). W katalog placówek funkcjonujących **w ramach zasobów instytucjonalnych** Miasta i Gminy Sztum wchodziły placówki oferujące wsparcie seniorom, osobom niepełnosprawnym oraz osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego, a także punkty konsultacyjne. Szeroki wachlarz udzielanego wsparcia pozwala w znacznej mierze zaspokoić potrzeby osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Dokonana analiza wykazała, iż posiadane w 2019 roku zasoby instytucjonalne pozwalają w pełni zaspokoić potrzeby mieszkańców Miasta i Gminy Sztum.
- **Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie** w 2019 roku stanowiło 29 pracowników, z czego 31 % stanowili pracownicy socjalni.

- Ważnym celem pomocy społecznej jest zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, poprzez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmacnianie i mobilizowanie do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej. Celowi temu Ośrodek podporządkowuje swoje wszelkie działania wykorzystując możliwości zewnętrzne, przede wszystkim dostępne środki krajowe oraz unijne. W 2019 roku zrealizowano szereg projektów, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Sztum. Efektem realizowanych **projektów i przedsięwzięć** było objęcie wsparciem około 957 osób, na co wydatkowanych zostało 1 037 708,91 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków zewnętrznych (79% ogólnych wydatków).
- W celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w 2019 roku podejmowano szereg **innowacyjnych działań mających na celu wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania**. Do głównych form wsparcia należą usługi Telemedycyny, animatora osoby niepełnosprawnej oraz asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. Z usługi Telemedycyny polegającej na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia czy bezpieczeństwa w 2019 roku skorzystały 24 osoby, tj. o 6 osób więcej w porównaniu do 2018 roku. Ponadto w 2019 roku realizowano nowe innowacyjne formy wsparcia w postaci animatora/ asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, z których skorzystały 2 osoby. Dokonane analizy oraz prognozy jednoznacznie wskazują na zwiększanie zapotrzebowania wśród lokalnej społeczności w zakresie ww. usług. W związku z powyższym należy podejmować działania w celu rozwoju ogólnodostępnych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz podejmować kroki zmierzające do pozyskiwania w tym zakresie środków zewnętrznych oraz zwiększania puli środków własnych.
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w celu zaspokojenia wszelkich zgłaszanych potrzeb przez osoby korzystające ze wsparcia i pomocy podejmuje współpracę na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Efektem nawiązanej i realizowanej w 2019 roku współpracy jest szeroki katalog wsparcia skierowany do osób i rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum,

w szczególności osób starszych i niepełnoprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych. Ponadto współdziałanie różnych podmiotów umożliwiło również w 2019 roku realizację wielu przedsięwzięć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania nałogom.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie stale poszukuje optymalnych, a zarazem innowacyjnych rozwiązań, by wyeliminować bądź zmniejszyć bariery osób alienowanych od społeczeństwa. Stara się zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym podejmując w tym celu działania zmierzające do usamodzielnienia osób oraz ich integracji ze środowiskiem. W 2020 roku kontynuowane będą dotychczas realizowane działania oraz podjęte zostaną nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania zdefiniowanych problemów społecznych. Z pewnością jednym z podstawowych kierunków działań jest rozwijanie zintegrowanego, lokalnego systemu wsparcia na rzecz osób i grup społecznych zagrożonych marginalizacją. Natomiast nieodzownym elementem skutecznej, efektywnej i nowoczesnej pomocy społecznej jest budowanie partnerstw w różnych obszarach społecznych.